

Bildande av Närsbergets naturreservat i Gagnef kommun

Beslut

Länsstyrelsen i Dalarnas län beslutar med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken att förklara det område som avgränsats på bifogad karta, bilaga 2, som naturreservat. Reservatet omfattar det tidigare beslutade området från 2003-11-10 (diarienummer 511-9566-99) samt ett nytt område i söder. Reservatets slutliga gränser utmärks i fält.

För att tillgodose syftet med reservatet beslutar länsstyrelsen med stöd av 7 kap. 5, 6 och 30 §§ miljöbalken att nedan angivna föreskrifter ska gälla för reservatet (se *Föreskrifter*).

Länsstyrelsen fastställer också skötselplanen för reservatets långsiktiga vård, enligt bilaga 4, med stöd av 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken. Naturvårdsförvaltare skall vara Länsstyrelsen i Dalarnas län.

När detta beslut har vunnit laga kraft upphävs tidigare beslut med tillhörande skötselplan enligt ovan, diarienummer 511-9566-99.

Uppgifter om naturreservatet

Namn	Närsberget
Kommun	Gagnef
Län	Dalarna
NVR id	2000952
Lägesbeskrivning	Naturreservatet ligger nära Mosselbodarna, cirka 5 km norr om Dala-Floda.
Naturgeografisk region	Kuperad sydlig boreal
Huvudsaklig karaktär	Blockrik gammal barrskog
Förvaltare	Länsstyrelsen i Dalarnas län
Fastigheter	Gagnef Mossel 1:5
Rättigheter	Servitut belastande Gagnef Syrholen 17:23 gällande ett 5 meter brett område för skogsbrukstransporter, se karta.
Lantmäteriärende	W11661
Areal	Total areal: 74,3 ha Landareal: 73,3 ha Produktiv skogsmark: 72,5 ha

Syfte med naturreservatet

Syftet med naturreservatet är att bevara biologisk mångfald genom att skydda ett område kuperad gammelskog. Området har en orörd karaktär och de ingående naturmiljöerna med dess ekosystem och biologiska mångfald ska utvecklas i en naturlig process. Förekomster av rödlistade arter ska bevaras i livskraftiga bestånd.

Syftet ska tillgodoses genom föreskrifter som begränsar vissa verksamheter, samt att skogsmark, myr och övriga naturmiljöer med dess flora och fauna får utvecklas fritt. Brandpräglad skogsmark kan brännas i lämpliga intervall.

Syftet är också att inom ramen för bevarandet av biologisk mångfald och bevarandet av naturmiljöer tillgodose behovet av områden för friluftslivet, där möjligheterna till naturupplevelser, som är knutna just till gammelskogen och de båda tjärnarna, ska underlättas. Befintliga anläggningar ska underhållas efter behov.

Skäl för beslut

Prioriterade bevarandevärden

Biologiska värden

De biologiska värdena i området är höga. Närsberget är en barrblandskog med gamla träd och död ved. Bitvis är terrängen blockig och utspritt i området finns storvuxna äldre tallar med grova grenar. I norr ligger Nastutjärnen och här är det fuktigare med mer senvuxna granar med mycket hänglavar, kattfotslav och gammelgranslav. Stråk av lövsumpskog och myrmark avlöser mörka gransänkor med brötar av lågor. Genom skogen rinner den lilla skogsbäcken Orslan. Den gamla skogen bedöms ha en småskalig variation med många ekologiska nischer och har i ringa grad påverkats av modernt skogsbruk. Sammantaget ger detta förutsättningarna för en artsammansättning med till exempel rosenticka, asphättemossa, lunglav, stuplav, grönpýrola, nattviol och tretåig hackspett. Skyddet av skogen i Närsbergets naturreservat är därmed ett led i bevarandet av biologisk mångfald.

Friluftsliv

Naturskyddsföreningen i samarbete med Friluftsfrämjandet i Gagnefs kommun har naturreservat i Gagnef som besöksmål, och att upprätthålla naturmiljöer och anordningar för friluftslivet är därför viktigt.

Miljömål

Ett permanent skydd av Närsberget medför ett bidrag till uppfyllande av miljö kvalitetsmålen Levande skogar och Ett rikt växt- och djurliv.

Föreskrifter

För att säkerställa syftet med reservatet förordnar länsstyrelsen att nedan angivna föreskrifter skall gälla. Föreskrifterna gäller utöver vad som gäller enligt lag eller annan författning.

Ordningsföreskrifter träder i kraft omedelbart, även om beslutet överklagas, i enlighet med 7 kap 30 § miljöbalken.

Föreskrifter under A och C utgör inte hinder för förvaltaren, eller den som förvaltaren utser, att utföra de insatser som behövs för reservatets vård och skötsel, samt uppföljning av bevarandemål och åtgärder, som framgår av föreskrifter under B. Föreskrifterna gäller ej tjänsteman från länsstyrelsen i samband med tillsyns- och förvaltningsuppdrag.

Vidare ska föreskrifterna heller inte utgöra hinder för normalt underhåll av den väg som passerar genom reservatet, se bilaga 2.

A Föreskrifter enligt 7 kap. 5 § miljöbalken om inskränkningar i markägaren och annan sakägares rätt att förfoga över fastighet inom naturreservatet

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar är det förbjudet att:

1. anordna upplag, gräva, schakta, dika, dämna eller på något sätt skada mark eller vatten,
2. avverka skog, utföra skogsvårdande åtgärd, upparbeta eller ta bort dött träd eller vindfälle,
3. gödsla, återföra aska i gödslings syfte eller använda bekämpningsmedel,
4. anlägga mark- eller luftledning, uppföra ny byggnad, mast eller annan anläggning,
5. utföra ombyggnad, tillbyggnad eller förändra befintlig byggnad eller anläggning,
6. plantera in, så eller sätta ut växter, djur, eller andra organismer,
7. framföra motordrivet fordon i terrängen, gäller både barmark och snötäckt mark, med följande undantag:
 - Transportera ut älg, björn, hjort eller vildsvin med fordon som inte ger skador på mark eller vegetation.
 - För tjänstemän i sjukvårds-, polis- eller räddningsärenden.
8. bedriva jakt med fälla, inklusive snara, med följande undantag:
 - Minkjakt med fällor är tillåtet.
9. utfodra djur, lägga ut åtel eller vidta andra åtgärder för att locka/samla djur till vissa platser, med följande undantag:
 - Det är tillåtet att mata småfåglar.
10. upplåta jakt med dagskort.

Tillstånd av länsstyrelsen krävs för att:

11. sprida kalk.

B Föreskrifter enligt 7 kap. 6 § miljöbalken om markägare och annan sakägares skyldighet att tåla visst intrång.

För att tillgodose syftet med naturreservatet förpliktas markägare och innehavare av särskild rätt att tåla att följande anordningar och åtgärder vidtas inom naturreservatet:

1. utmärkning av reservatet, samt underhåll av bänk, informationstavla och led för friluftslivets behov,
2. skötsel och naturvårdsbränning inom område som framgår av karta, bilaga 3,
3. undersökningar för uppföljning av skötselplanen och reservatets syfte.

C Ordningsföreskrifter med stöd av 7 kap. 30 § miljöbalken

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar är det förbjudet att:

1. skada växande eller döda – stående eller omkullfallna – träd, stubbar och buskar, med följande undantag:
 - Insamling av löst liggande, mindre, torra kvistar i syfte att göra upp eld.
2. framföra motordrivet fordon i terrängen, gäller både barmark och snötäckt mark.

Tillstånd av länsstyrelsen krävs för att:

3. gräva upp växter, plocka mossor, lavar och vedlevande svampar eller samla in djur (tex insekter),
4. genomföra eller bedriva tävlingar, lägerverksamhet eller organiserade arrangemang.

Motiv för bildande av naturreservat

Skyddsform

I området är den pågående markanvändningen skogsbruk, och ovanstående naturvärden kan komma att försvinna på grund av skogsbruksåtgärder och utdikning. För att bevara och utveckla naturvärdena krävs ett omfattande och långsiktigt skydd såsom bildande av naturreservat innebär. Att bilda naturreservat för detta område följer de riktlinjer som gäller för länsstyrelsens prioritering av områdesskydd.

Planeringsbakgrund

Naturvärdena vid Näsberget blev kända 1997 när de ingående nyckelbiotoperna inventerades och sedan klassades som barrskog eller barrnaturskog med höga naturvärden. År 2003 fastställdes ett första område som naturreservat, detta ligger i områdets norra delar. Det utökade området utgörs också av barrskog och nyckelbiotop (inventerad 2010).

I kommunens översiktsplan från 1998 anges att naturobjekt som biotopinventerats av Skogsvårdsstyrelsen skall beaktas. Området kring Näsberget nämns inte i övrigt i det naturvårdsprogram som kommunen tog fram år 1987.

Inventeringar har sedan 2003 visat fynd på flera rödlistade arter och utpekade naturtyper enligt Natura 2000 har bekräftat naturvärdena i området. Länsstyrelsen har efter

fältbesök därför inriktat skyddsarbetet till naturreservat för det nu aktuella större området.

Flodas omarrondering pågick åren 2011 - 2016 och innebar möjlighet att köpa in den mark som nu naturreservatet utökas med. Markköpen har finansierats genom Naturvårdsverkets anslag för att bilda reservat. Staten blev markägare år 2016.

Området är förenligt med hushållningsbestämmelserna för mark- och vattenområden enligt 3 kap miljöbalken.

Förslaget till beslut om naturreservat har remitterats till berörda under vårvintern 2017.

Dalarnas Ornitologiska förening ser det som mycket positivt att området skyddas som naturreservat och tillstyrker i huvudsak de föreslagna föreskrifterna och skötselplan samt granelimineringen. Föreningen lämnar också synpunkten att fågeljakt inte ska tillåtas inom skogsreservat.

Friluftsrämjandet i Gagnef är i huvudsak positiv till förslaget, men har lämnat några synpunkter. Föreningen anser att det ska råda eldningsförbud om det saknas iordningställd eldstad och ogillar föreslagen naturvårdsbränning som skötselåtgärd. Föreningen anser också att en stig bör märkas ut i den utökade delen av reservatet och att en informationstavla ska sättas upp vid vägen öster om sydspetsen på reservatet.

Gagnefs kommun har inget att erinra mot förslaget till beslut, föreskrifter och skötselplan för Närsbergets naturreservat.

Leksand-Insjöns fvof har inget att erinra mot förslaget.

Naturskyddsföreningen Gagnef har lämnat samma synpunkter som Friluftsrämjandet i Gagnef.

Skogsstyrelsen tillstyrker bildandet av Närsbergets naturreservat.

Sveriges Geologiska Undersökning har inga synpunkter i ärendet.

Motiv till upphävande av tidigare beslut

Enligt 7 kap 7 § miljöbalken får länsstyrelsen helt eller delvis upphäva beslut som den har meddelat enligt 4-6 §§, om det finns synnerliga skäl.

Det tidigare reservatsbeslutet ersätts av ett nytt beslut om naturreservat vid den tidpunkt då det nya beslutet vinner laga kraft. Syftet med det nya reservatsbeslutet är detsamma som i det tidigare reservatsbeslutet. Föreskrifterna i det nya reservatsbeslutet innebär minst lika starkt skydd för biologisk mångfald, naturmiljö och friluftsentressen som föreskrifterna i det tidigare beslutet.

Med hänsyn till detta så anser länsstyrelsen att det föreligger synnerliga skäl för att upphäva det tidigare reservatsbeslutet.

Avvägning mellan allmänna och enskilda intressen

Ett mark- eller vattenområde får av länsstyrelsen eller kommunen förklaras som naturreservat i syfte att bevara biologisk mångfald, vårda och bevara värdefulla

naturmiljöer eller tillgodose behov av områden för friluftslivet. Ett område som behövs för att skydda, återställa, eller nyskapa värdefulla naturmiljöer eller livsmiljöer för skyddsvärda arter får också förklaras som naturreservat (se 7 kap. 4 § miljöbalken).

Länsstyrelsens bedömning

Det föreslagna området har mycket höga naturvärden. Här finns variationsrik gammelskog med många olika nischer för skogens djur och växter och med förekomst av flera sällsynta och rödlistade arter och ställvis ett ekologiskt viktigt lövinslag.

Områdets naturvärden är sådana att de kräver ett omfattande och långsiktigt skydd för att bevaras och utvecklas. Detta skyddsbehov tillgodoses bäst genom bildande av naturreservat. Beslutet följer de riktlinjer som gäller för länsstyrelsens prioritering av områdesskydd.

Föreskrifterna behövs för att naturreservatet ska uppnå sitt syfte och områdets naturvärden ska bevaras för framtiden. För de gällande föreskrifterna finns ett antal undantag som främst syftar tillgodose allmänna intressen som sjukvårdstransporter, jakt och friluftsliv. Länsstyrelsen bedömer att dessa undantag inte kommer påverka områdets naturvärden i en sådan omfattning att syftet med naturreservatet åsidosätts.

Motiv till föreskrifter

Terrängkörning regleras i huvudsak i terrängkörningslagen, men förtydligas i föreskrift A7 och C2. Föreskriften syftar till att minimera skador på mark och vegetation. Skoterkörning kan innebära störning i form av ljud och avgaser. Körningen utgör även slitage på naturvärdena i området om körning sker på våt terräng eller i kuperad terräng; där till exempel död ved och stenblock finns. Avvägningen bedöms tillgodose jaktintresset, friluftslivets intressen och behovet av skydd för mark och vegetation. Undantag för minkfällor medges eftersom att mink bedöms vara en invasiv art och därför är jakt motiverad med naturskydds- och naturvårdsnytta. Undantag medges för utfodring av småfågel, då denna åtgärd är begränsad och inte bedöms påverka områdets naturvärden och upplevelsevärden negativt. Länsstyrelsen bedömer att det inte föreligger skäl att införa föreskrifter som reglerar fågeljakt i aktuellt område.

I B-föreskrifterna medges åtgärder såsom exempelvis uppmärkning av reservatet, skötsel av naturvärden och av anläggningar för friluftslivet, samt uppföljning, för att syftet med naturreservatet ska uppnås. För att tillgodose upplevelsevärdena i området medges möjligheten att få samla in löst liggande, mindre, torra kvistar för att kunna göra upp eld även utan medtagen ved. Naturvårdsbränning är en viktig störning i skog som erkänns av Naturvårdsverket och som finns upptaget i *Strategi för naturvårdsbränning i Dalarnas län* samt Naturskyddsföreningens *Policy Skogen*. Länsstyrelsen bedömer att det inte finns motiv att införa förbud mot eldning.

I C-föreskrifterna har tidigare *förbud* mot att gräva upp växter, plocka mossor, lavar och vedlevande svampar, samt att samla in djur, ändrats till att *tillstånd krävs* för dessa aktiviteter. Förekomst av ett flertal värdefulla, ofta rödlistade, organismer motiverar ett starkt skydd mot sådan plockning och insamling som kan inverka menligt på berörda

populationer, men det kan ibland vara angeläget med undersökning och insamling för att förbättra kunskapen om reservatets organismvärld.

Beslutet är förenligt med hushållningsbestämmelserna för mark och vattenområden enligt 3 kap. miljöbalken samt den kommunala översiktsplanen.

Vid en avvägning mellan enskilda och allmänna intressen i enlighet med 7 kap 25 § miljöbalken finner länsstyrelsen att föreskrifterna inte går längre än vad som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses.

Länsstyrelsen har vidare bedömt att de inskränkningar som sker i allmänhetens rätt att färdas och vistas i området är av sådan ringa omfattning att någon konsekvensutredning enligt *Förordning (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning* inte behövs.

Av ovan redovisade skäl och med syfte att bevara biologisk mångfald, skydda och vårda de värdefulla naturmiljöer, tillgodose behov av områden för friluftsliv samt nyskapa livsmiljöer för skyddsvärda arter föreslår därför länsstyrelsen att Närsberget ska avsättas som naturreservat. Länsstyrelsen föreslår föreskrifter samt en skötselplan för att skydda och sköta områdets natur- och friluftsvärden.

Upplysningar

Bestämmelserna i skogsvårdslagen och Skogsstyrelsens föreskrifter om bekämpning av skadeinsekter och tillvaratagande av skadad skog gäller ej inom naturreservatet. Det innebär t.ex. att eventuella vindfällen och stormskadad skog ska lämnas orörda.

Uppkommer insektsskador på skog i anslutning till naturreservatet som en följd av att åtgärder för insektsbekämpning inte vidtagits inom reservatet ska frågan om ersättning bedömas enligt skadeståndsrättsliga regler.

Dispens

Länsstyrelsen får enligt 7 kap. 7§ miljöbalken, om det finns särskilda skäl, lämna dispens från meddelade föreskrifter.

Annan lagstiftning som har bäring på reservatets föreskrifter

Länsstyrelsen vill påminna om att vissa verksamheter och åtgärder m.m. förutom aktuella föreskrifter *även* kan omfattas av andra bestämmelser i miljöbalken eller av bestämmelser i annan lagstiftning.

All verksamhet som kan komma att 'väsentligt ändra naturmiljön', och inte är anmälnings- eller tillståndspliktig enligt andra bestämmelser i miljöbalken, är samrådspliktig enligt miljöbalkens 12 kapitel, 6 §.

Kungörelse

Beslutet ska kungöras i länets författningssamling. Beslutet delges sakägarna enligt sändlista med delgivningskvitto.

Överklagan

Beslutet kan överklagas till Regeringen, Miljö- och energidepartementet, se bilaga 5 (formulär 6).

Beslutet har fattats av landshövding Ylva Thörn. I den slutliga handläggningen deltog även jurist Sarah Bauer, arkeolog Benedict Alexander, planhandläggare Jessica Persson, miljöhandläggare Håkan Danielsson, funktionssamordnare Jemt Anna Eriksson och naturskyddshandläggare Matilda Elgerud, den sistnämnda föredragande.

Ylva Thörn

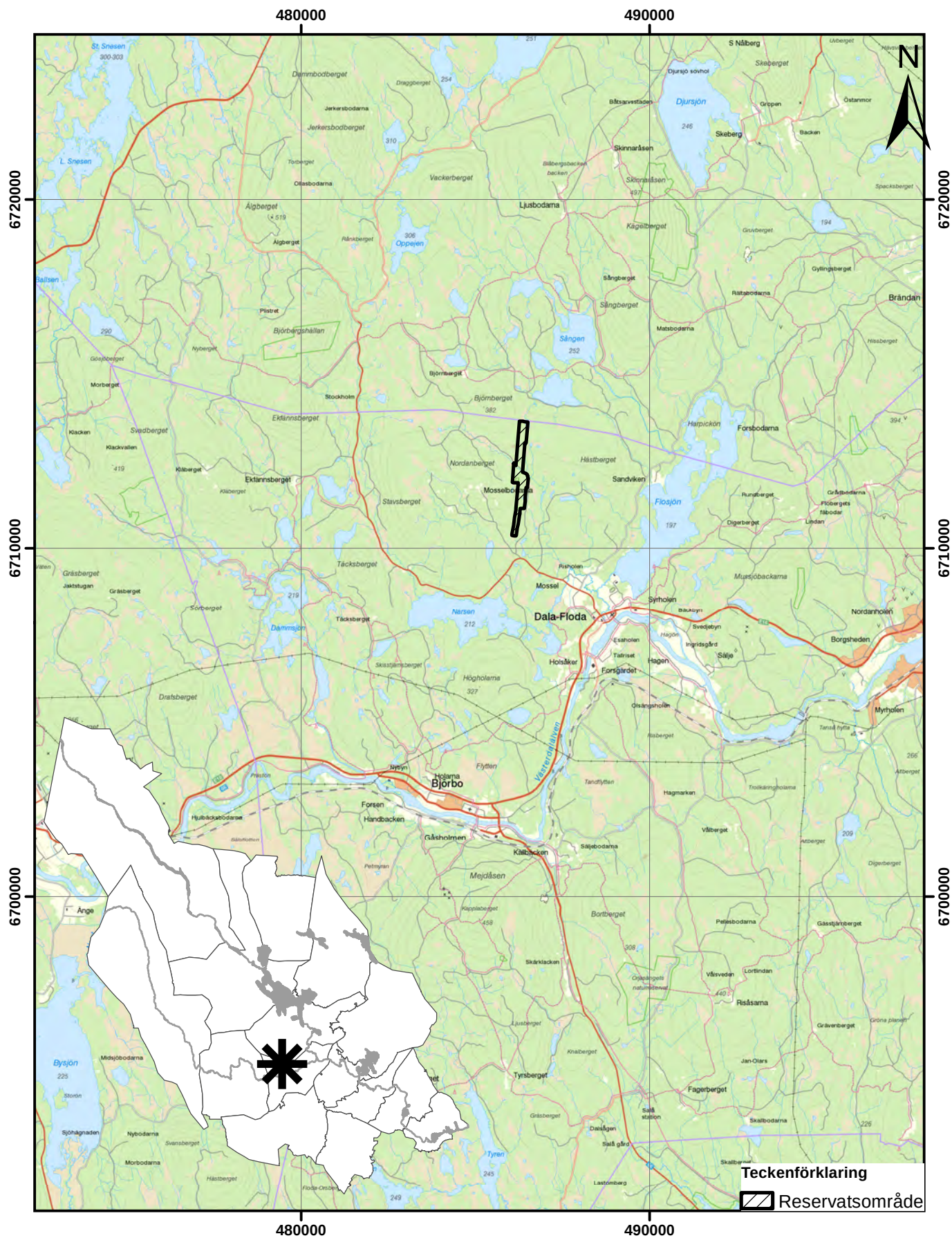
Landshövding

Matilda Elgerud

Naturvårdshandläggare

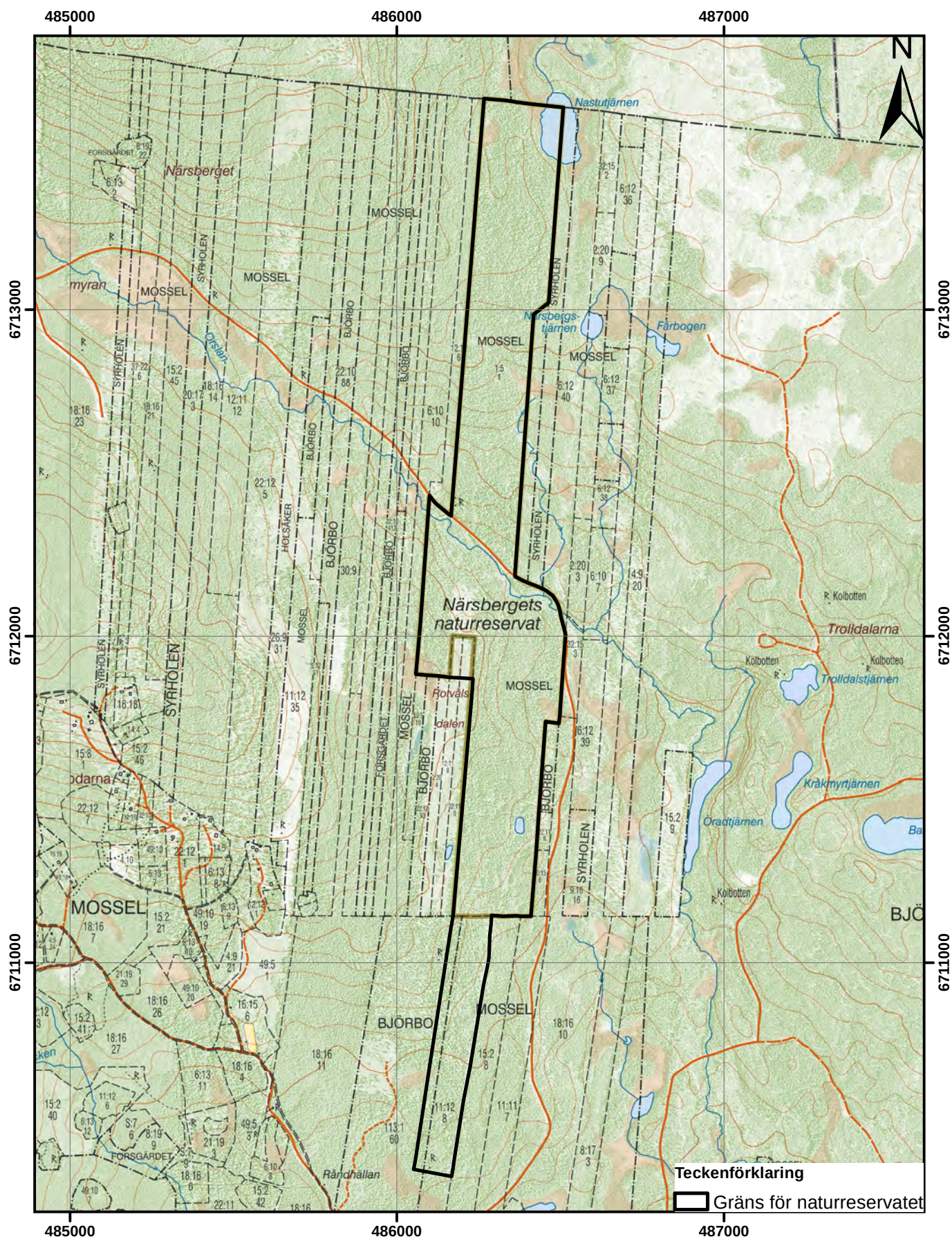
Bilagor:

Bilaga 1	Översiktskarta
Bilaga 2	Beslutskarta
Bilaga 3	Föreskriftskarta
Bilaga 4	Skötselplan
Bilaga 5	Överklagningsformulär

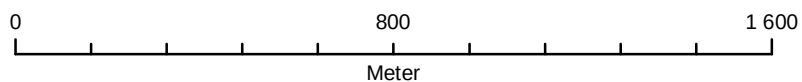

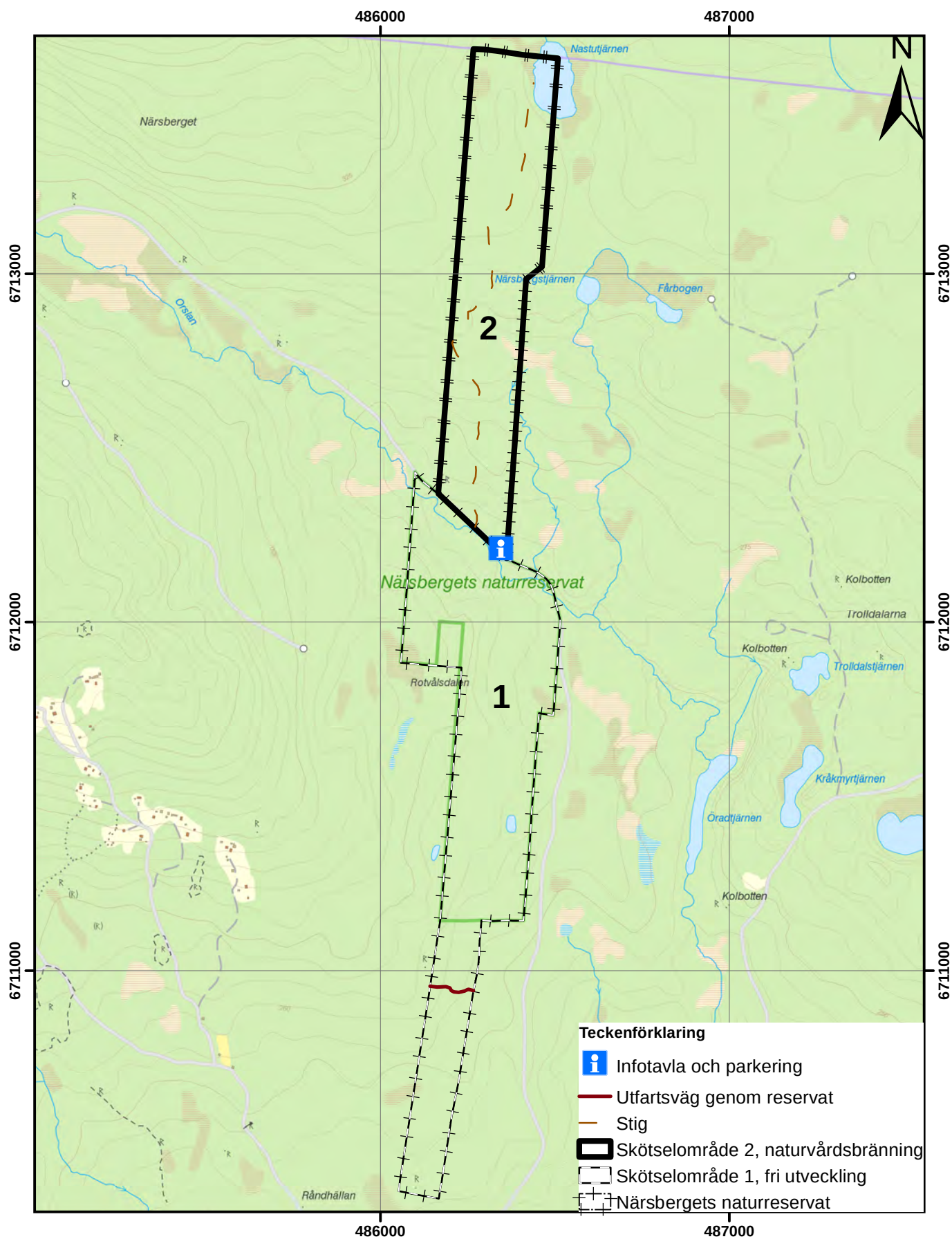
Skala 1:150 000

0 1 2 4 Kilometers

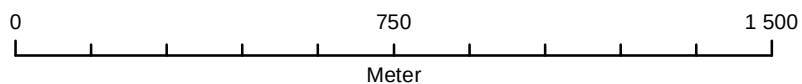

Skala 1:16 000

Skala 1:15 000

Skötselplan för Närsbergets naturreservat

Administrativa data

Namn	Närsberget
NVR id	2000952
Län	Dalarna
Kommun	Gagnef
Markslag: (uppdelning enl. <i>Naturvårdsverkets rapport nr 5391</i>)	
Tallskog	19,6 ha
Granskog	1 ha
Barrblandskog	33,6 ha
Barrsumpskog	0,5 ha
Lövblandad barrskog	9,8 ha
Triviallövskog	1,1 ha
Ungskog inklusive hyggen	7 ha
Övriga skogsimpediment	0,5 ha
Våtmark	0,3 ha
Vatten	1 ha
Totalt	74,3 ha
Rättigheter	Servitut till förmån för Gagnef Syrholen 17:23 gällande ett 5 meter brett område för skogsbrukstransporter, se karta.
Bebyggelser och anläggningar	Bänk vid tjärn, stig, informationsskylt.
Förvaltare	Länsstyrelsen i Dalarnas län

Denna skötselplan ersätter planen, fastställd 2003-11-10 av Länsstyrelsen enligt 17§ Förordningen om områdesskydd, dnr 511-9566-99.

Beskrivning av området

Naturreseptatet befinner sig i syd- och ostsluttningen av Närsberget och Nordanberget. Skogen är biologiskt rik med många skrymslen och vrår för skogens olika arter till exempel rosenticka och stuplav. Stråk av lövsumpskog avlöser mörka gransänkor med brötar av lågor och torra ryggar med gamla tallar där tjädern spelar. Andra fåglar man

kan ha turen att möta här är tretåig hackspett eller järpen, som förefaller ha en förhållandevis stark stam i reservatet.

Geovetenskap

Naturreservatet ligger i ett moränbacklandskap med kullig och storblockig morän. Den småkuperade moränen omfattar fukthål, moränknölar, storblockiga partier och erbjuder skiftande expositions- och fuktighetsförhållanden. Några mindre torvområden i form av sumpmark finns också.

I den södra utökade delen är bergarterna av massformig typ och yngre än den svekokarelska orogenesen (1740-910 miljoner år) och utgörs av sura intrusiva bergarter (granit, granodiorit, monozonit). I de övriga delarna finns ställvis gnejsiga bergarter från den svekokarelska orogenen (1880-1740 miljoner år), också här sura intrusiva bergarter (granit, granodiorit, monozonit). Spröda deformationszoner i form av förkastning/sprickzoner finns i berggrunden på några platser inom reservatet.

En liten skogsbäck, Orslan, sneddar en halvkilometerlång sträcka genom reservatet och rinner sedan vidare till närmaste vattenförekomst Näsån. Inom reservatet ingår också en liten del av Nastutjärn, som gränsar till Leksands kommun, och en annan liten tjärn, se naturtypskartan (naturtyper enligt basinventeringen av skyddad skog) på sida 6.

Biologi

Vegetation och flora

Marken, och även stenar och stora block, i området täcks mestadels av husmossa och blåbärsris. Vid Nastutjärn hittas bland annat skvattram, rosling, tranbär och kallgräs. Spindlingar, stubbhorn, dropptaggsvamp, vedticka och flera andra svamparter trivs i området. Även arter som lunglav, korallblylav, grönpörla, tallört, nattviol, plattlummer och asphättemossa har påträffats.

Skogstillstånd

Närsberget består till största delen av barrskog. Äldre granar (120-140 år) dominerar i skogen, men det finns också en hel del tall, varav några i åldern 180 år, och även lövinslag. I norr finns lite yngre granskog (60 år) och mindre områden av 20-60-åriga tallar finns också. Flera spår av brand syns i området. Reservatet utgörs av tre nyckelbiotoper av typen barrnaturskog. Död ved finns i form av stående torrakor och lågor i hela området, och utmed stigen i norr finns mycket relativt ung död ved som ligger i sprickzonsbranter. I fuktstråk står grå- och klibbal.

Fauna

I området har järpe, tjäder, sparvuggla, pärluggla, spillkråka och lavskrika observerats. Bohål och hackspår av tretåig hackspett syns på flera platser.

Vid Nastutjärn flyger kungstrollsländor och i vattnet kanske abborre kan hittas, likaså öring, då ett starkt bestånd finns i Gysjön. I Orslan finns troligtvis öring och bäckröding, men inget provfiske har utförts.

Värdefulla arter

Tabell över observerade rödlistade arter, signalarter och Natura 2000-arter. Kategorierna är rödlistad art enligt ArtDatabanken 2015, (RE) Försvunnen, (CR) Akut hotad, (EN) Starkt hotad, (VU) Sårbar, (NT) Nära hotad, (DD) Kunskapsbrist; Signalart enligt Skogsstyrelsen (S); samt Fridlyst (F)

Art	Vetenskapligt namn	Kategori
Barrviolspindling	<i>Cortinarius harcynicus</i>	NT, S
Dvärgbägarlav	<i>Cladonia parasitica</i>	NT, S
Garnlav	<i>Alectoria sarmentosa</i>	NT, S
Kattfotslav	<i>Arthonia leucopellea</i>	S
Knärot	<i>Goodyera repens</i>	NT, S, F
Luddig stiftdynlav	<i>Micarea hedlundii</i>	VU
Lunglav	<i>Lobaria pulmonaria</i>	NT, S
Nattviol	<i>Platanthera</i> sp.	F

Orange taggsvamp	Hydnellum aurantiacum	NT
Porslinsblå spindling	Cortinarius cumatilis	VU, S
Rosenticka	Fomitopsis rosea	NT, S
Skrovellav	Lobaria scrobiculata	NT, S
Vedskivlav	Hertelidea botryosa	NT, S
Vitgrynig nållav	Chaenotheca subroscida	NT, S

Kulturhistoria

Precis vid bilvägen finns två fornlämningar, RAÄ Floda 382 och RAÄ Floda 384 som utgörs av en husgrund och en kolbotten efter en kvadratisk liggmila. Längst söderut i området finns också ett område med skogsbrukslämningar, RAÄ Floda 506, bestående av en kolbotten efter en kvadratisk liggmila och en grund med spisiröse efter en kolarkoja. Länsstyrelsen bedömer kolbottnar som kulturhistoriska lämningar och skador på dessa lämningar ska undvikas. Åtgärder som till exempel rubbar, tar bort, gräver ut, täcker över eller på annat sätt skadar fornlämningar/ fornlämningsområden kan kräva tillstånd.

En storskifteskarta från Lantmäteristyrelsens arkiv (U10-1:10) över Floda socken från år 1808 visar att området strax nordöst om fåbodstället Måsselboda då bestod av skogs- och myrmark. Längs med Orslan ser det ut att ha funnits slogmyrar (=fuktängar där man tog myrhö).

Jakt, fiske och övrigt friluftsliv

Siljansnäs älgförvaltningsområde och Mossels viltvårdsområde bevakar viltintresset i området där reservatet ligger.

Nastutjärn ligger delvis inom Floda-Björbos fiskevårdsförenings verksamhetsområde och delvis inom Leksand-Insjöns fiskevårdsområdesförening verksamhetsområde.

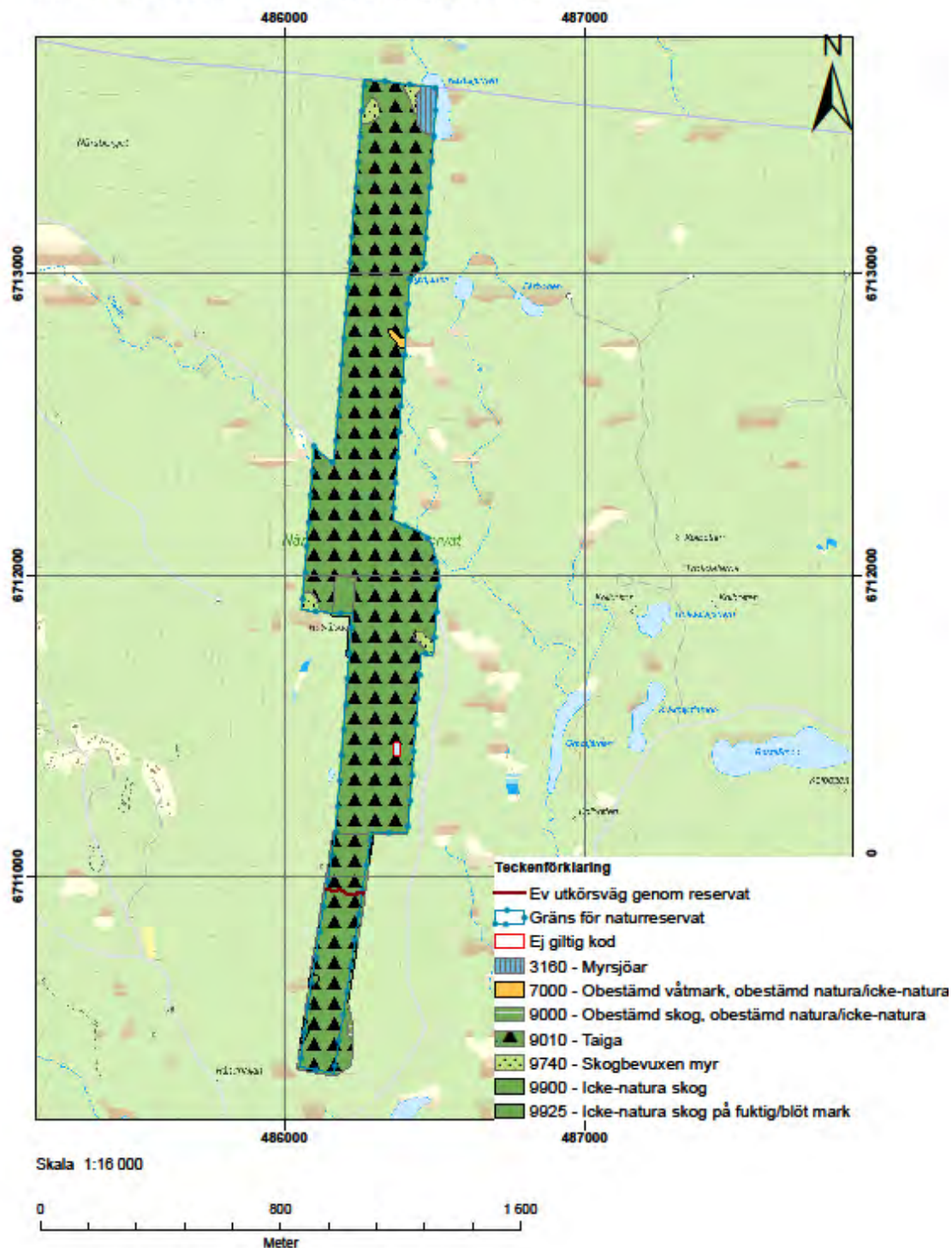
Friluftsförbundet i Gagnefs kommun är en aktiv förening och har anordnat vandringar i naturreservatet.

Infrastruktur

Det är lätt att ta sig till reservatet från Dala-Floda då en skogsbilväg löper längs reservatets östra sida, och sedan korsar rätt igenom området. Under tjällossningstid är vägen avstängd. Vägen förvaltas av Närsbergsvägens vägsamfällighet.

I reservatets södra del finns servitut för skogsbrukstransporter, via en 5 meter bred korridor.

Närsbergets naturreservat, naturtypskarta

Hotbild mot utpekade värden

Om inte annat anges så är Länsstyrelsens bedömningar av hotbilder baserade på Naturvårdsverkets generella vägledningar för arter och naturtyper inom nätverket Natura 2000 (Naturvårdsverket 2002, 2003a-2003e).

Bildandet av naturreservat motverkar hoten såsom skogsbruk och exploatering utgör.

Taiga

Alla former av produktionsinriktat skogsbruk hotar naturtypen, och leder till brist på gamla träd, död ved etc. Exempel på skogsbruksåtgärder är avverkningar som slutavverkning, gallring, röjning, blädning etc. (Gäller ej naturvårdsinriktade avverkningar enligt skötsel.)

Markberedning, dikning och plantering liksom exploatering för samhällsbyggande av olika former kan utgöra ett hot mot naturtypen. Även transporter och byggande av skogsbilvägar kan hota naturtypen och fragmentera området vilket medför att hydrologin i skogsområdet kan förstöras. Fragmentering – minskad konnektivitet mellan områden, kan även leda till brist på genflöde mellan populationer och negativa kanteffekter i små objekt.

Brist på bränder ger minskad mängd nybränd ved och mark, vilket är ett hot för många brandberoende arter, samt kan ge en tillväxt av humuslagret med efterföljande vegetationsförändringar. Graninvandring kan vara ett hot mot flerskiktade tallskogar och lövskogar som tidigare uppkommit efter brand.

Skogbevuxen myr

Alla former av produktionsinriktat skogsbruk (avverkning, plantering, markberedning, dikning, dikesrensning och vägbyggen) i eller i anslutning till objektet kan hota naturtypen. Större uttag av träd kan skapa markförstöring och förändra hydrologin och hydrokemin, samt leda till uttorkning och konkurrensutsättning för arter knutna till naturtypen. Skogsbruk kan inte bedrivas utan att naturtypens karaktäristiska arter hotas.

Exempel på andra åtgärder som kan utgöra ett hot mot naturtypen:

- Torvutvinning i objektet eller i intilliggande öppna myrar ger konsekvenser för vegetation samt torvbildning och torvnedbrytning.
- Ingrepp i kringliggande vattenytors hydrologi, eller förändrad vattenregim i ett vattendrag.
- Kalkning, gödsling och/eller spridning av aska i eller i anslutning till objektet ger förändringar på vegetationens artsammansättning.
- Exploatering i form av kommunikationsleder, anläggningar etc. kan skada objektet, antingen som en direkt effekt eller genom anläggningsarbetet.

Myrsjö

Dikning av omgivande våtmark och gungfly.

Avverkning av strandskog eller i närområdet förändrar hydrologi, lokalklimat och struktur i strandzonen. Exploatering av strandområdet är negativt för möjligheten att upprätthålla naturliga strandmiljöer och riskerar att öka framtida efterfrågan om översvämningsskydd.

Reglering påverkar vattennivåer och fluktuationer. Överdämning och/eller låga vattenstånd kan leda till erosion, försumpning och/eller igenväxning i strandzonen. Regleringskonstruktioner utgör dessutom ofta vandringshinder.

Utsättning av främmande arter, eller fiskstammar kan ändra konkurrens-förhållanden, sprida smitta och/eller orsaka genetisk kontaminering. Utsläpp av föroreningar från punktkälla, t ex avlopp, industri, täkt eller annan verksamhet riskerar att försämra vattenkvaliteten..

Kalkning av omgivande våtmarker förändrar de fysiska och kemiska förutsättningarna för strandmiljöernas naturligt förekommande arter. Kalkning av naturligt sura (icke antropogent försurade) tillflöden och sjöar påverkar förutsättningarna för de arter som är anpassade till naturligt sura förhållanden.

Infrastrukturanläggningar kan orsaka grumling och utsläpp av miljöfarliga ämnen i diken och vattendrag uppströms. Broar och vägtrummor över in- och utflöden kan orsaka vandringshinder.

Källförteckning

Artskyddsförordningen (2007:845)

<http://artfakta.artdatabanken.se/>

Historiska kartor, <http://www.lantmateriet.se/sv/Kartor-och-geografisk-information/Historiska-kartor/>

Kulturmiljölag (1988:950)

Länsstyrelsens webbgis, <http://lst-webbgis/W/Planeringsunderlag/>

Riksantikvarieämbetets Fornsök, <http://www.fmis.raa.se/cocoon/fornsok/search.html>

Sveriges Geologiska Undersökning, 2016, *Berggrund och Jordarter*
<http://www.sgu.se/produkter/kartor/kartgeneratorn/>

Vägledning för svenska naturtyper i habitatdirektivets bilaga 1 NV-04493-11, Beslutad november 2011. *Myrsjöar*. Naturvårdsverket

Vägledning för svenska naturtyper i habitatdirektivets bilaga 1 NV-04493-11 Beslutad maj 2012. *Skogsbevuxen myr*. Naturvårdsverket

Vägledning för svenska naturtyper i habitatdirektivets bilaga 1 NV-04493-11, Beslutad maj 2012. *Taiga*. Naturvårdsverket

Vägledning för tillämpningen av Kulturminneslagen, Samråd och tillståndsprövning i samband med skogs- och jordbruk m.m., 2010-12-27. 2009. Riksantikvarieämbetet

Plandel

Avvägningar mellan bevarandevärden

Syfte med naturreservatet

Syftet med naturreservatet är att bevara biologisk mångfald genom att skydda ett område kuperad gammelskog. Området har en orörd karaktär och de ingående naturmiljöerna med dess ekosystem och biologiska mångfald ska utvecklas i en naturlig process.

Förekomster av rödlistade arter ska bevaras i livskraftiga bestånd.

Syftet ska tillgodoses genom föreskrifter som begränsar vissa verksamheter, samt att skogsmark, myr och övriga naturmiljöer med dess flora och fauna får utvecklas fritt. Brandpräglad skogsmark kan brännas i lämpliga intervall.

Syftet är också att inom ramen för bevarandet av biologisk mångfald och bevarandet av naturmiljöer tillgodose behovet av områden för friluftslivet, där möjligheterna till naturupplevelser, som är knutna just till gammelskogen och de båda tjärnarna, ska underlättas.

Prioritering mellan bevarandevärden

Naturreservatet/skötselområdet är främst avsatt för att säkerställa och utveckla de biologiska värdena, varför nya stigar och andra anordningar för friluftslivet endast får lokaliseras på ett sätt så att biologiska värden ej äventyras. Döda träd som utgör hinder utmed leder får flyttas.

Skötselområden med bevarandemål och åtgärder

Bevarandemålen har utformats i enlighet med de nationella riktlinjer som gäller för formulering av bevarandemål för skyddad natur. Reservatet är indelat i tre skötselområden:

1. Äldre skog med i huvudsak fri utveckling
2. Barrskog lämplig för naturvårdsbränning
3. Friluftsliv och anläggningar

Skötselområde 1: Äldre skog med fri utveckling

Beskrivning

I området finns en variationsrik barrskog med litet men viktigt lövinslag. Bäckens Orslan porlar i skogssluttning och vindlar fram i den flackare myrlänta delen. Den namnlösa tjärnen omges av skog med inslag av asp.

Våtmarkerna i reservatet är mycket små, men ändå kan tre typer urskiljas; tallrismosse med skvattram, rosling och hjortron, smala kärrstråk med klibb- eller gråal, vattenklöver, kärrviol och nålstarr samt några enstaka vätar som torkar under sommaren.

Bevarandemål

Området präglas av olikåldrig skog vilken domineras av gamla granar. Naturliga processer som åldrande och avdöende leder till att död ved finns i olika grovlekar och nedbrytningsgrader och att skogen är olikåldrig. Omvälvande störningar i form av t.ex. stormfällning och/eller insektsangrepp, kan leda till att hela eller delar av skogen under perioder har en annan karaktär, men detta är en del av skogens utveckling. Skogen utvecklas stegvis alltmer mot naturskog och ska lämnas för fri utveckling.

Våtmarkerna ska utvecklas naturligt utan annan påverkan. Vattenmiljöerna ska utvecklas naturligt och ha opåverkad hydrologi.

Vattendrag ska flöda fritt med oförändrade fall. Det biologiska livet ska inte påverkas negativt. Arealen äldre skog ska vara minst 44 ha.

Skötselåtgärder

Skogen skall lämnas för fri utveckling.

Skötselområde 2: Brandpräglad barrskog

Beskrivning

Inom detta område finns brandgynnad vegetation och flora med tall, vårtbjörk, asp, sälg, plattlummer och grönpyrola som kan lämpa sig för naturvårdsbränning. Många stubbar med brandspår och i en grov tallåga syns spåren efter ett halvdussin bränder. Kupering i området kan skapa stor variation i brandintensitet. Nastutjärn omges av myrmark.

Bevarandemål

Områdets struktur och sammansättning är tydligt påverkat av brand och branden har en roll i områdets utveckling. Områdets gammeltallar gynnas och får möjlighet att fortleva och bli mycket gamla. I perioder efter brand/bränning är området öppet och präglad av betydande mängder död ved och typiska arter som etablerar sig efter branden. I senare stadier är området mer slutet.

Naturskog med inslag av brandfält som liknar dem som kommit upp efter naturlig skogsbrand. Våtmarkerna ska utvecklas naturligt utan annan påverkan. Vattenmiljöerna ska utvecklas naturligt och ha opåverkad hydrologi.

Arealen brandpräglad barrskog ska vara minst 30 ha.

Skötselåtgärder

Naturvårdsbränning med en bränningsinriktning som strävar efter att: åstadkomma en förnygring av tallbeståndet, branddödade träd, skapa brandljud i klenare tallar samt i stort sett låta de gamla tallarna överleva branden.

Mekanisk reducering av gran genom borthuggning eller ringbarkning kan också vara aktuellt för att gynna de gamla tallarna om bränning är svår genomförbart av praktiska skäl som t.ex. stark blockighet och lutning eller brist på vatten.

Brandfälten ska lämnas för fri utveckling.

Löpande skötsel

Återkommande bränning med intervall som är naturliga för trakten.

Området där naturvårdsbränningar kan komma att utföras berör kulturlämningar som har antikvarisk status övrig kulturhistorisk lämning. Det är viktigt att bränning utförs så försiktigt att stenar inte spräcks, att arkeologiska föremål inte tar skada genom fallande träd eller att humuslager inte helt bränns bort, med åtföljande risk för skador på lämningen.

Naturvårdsbränning och liknande åtgärder (till exempel rubba, ta bort, gräva ut, täcka över eller på annat sätt skada) som ska utföras på eller vid fornlämningar/ fornlämningsområden kan kräva tillstånd.

Skötselområde 3: Friluftsliv och anläggningar

Beskrivning

Hänvisningsskylt till reservatet som är uppsatta där skogsbilvägen viker av från Älgbergsvägen och en vid avtaget från vägen till Mosselbodarna.

En promenadstig finns i den norra delen av reservatet och vid Nastutjärn finns en rastbänk. Där stigen passerar myrstråk finns spänger utplacerade.

Bevarandemål

Närsberget erbjuder möjligheten att uppleva en naturskog med tillhörande arter.

Information om reservatet och vilka föreskrifter som gäller där finns på informationstavla i anslutning till området och via Länsstyrelsens hemsida.

Skötselåtgärder

Löpande skötsel

Gränsmarkeringar, skyltningen och skyltställen ska vara i gott skick och informationen aktuell. Stig och rastbänk ska hållas i gott skick.

Skötsel av väg utförs av Närsbergsvägens vägsamfällighet.

Om anläggningar för friluftslivet planeras, ska kulturmiljövärden såsom övriga kulturhistoriska lämningar och miljön kring dessa beaktas så de inte påverkas negativt. De skulle också kunna lyftas upp för att visa fram områdets kulturvärden. Samråd kan krävas.

Jakt och fiske

Siljansnäs älgförvaltningsområde och Mossels viltvårdsområde bevakar viltintresset i området. Inskränkningar i jakt görs för jakt med fälla/snara (med undantag för minkjakt), utplacering av åtel samt jakt med dagskort.

Fisket i Nastutjärn bevakas av Floda-Björbos och Leksand-Insjöns fiskevårdsföreningar. Inskränkningar görs för utplantering av vattenlevande djur.

Dokumentation

Förvaltaren ansvarar för att väl dokumentera alla nyskapande åtgärder och restaureringar. Förvaltaren ska även dokumentera underhållsåtgärder samt tillsyn av friluftsanläggningar.

Uppföljning

Bevarandemål

Uppföljning av de bevarandemål som angetts i skötselplan ska göras som underlag för utvärdering av om syftet med reservatet uppnås. Uppföljningen genomförs av Länsstyrelsen. Uppföljning kommer att ge vägledning om ytterligare bevarandeåtgärder krävs för att upprätthålla gynnsam bevarandestatus.

Övriga skötselåtgärder

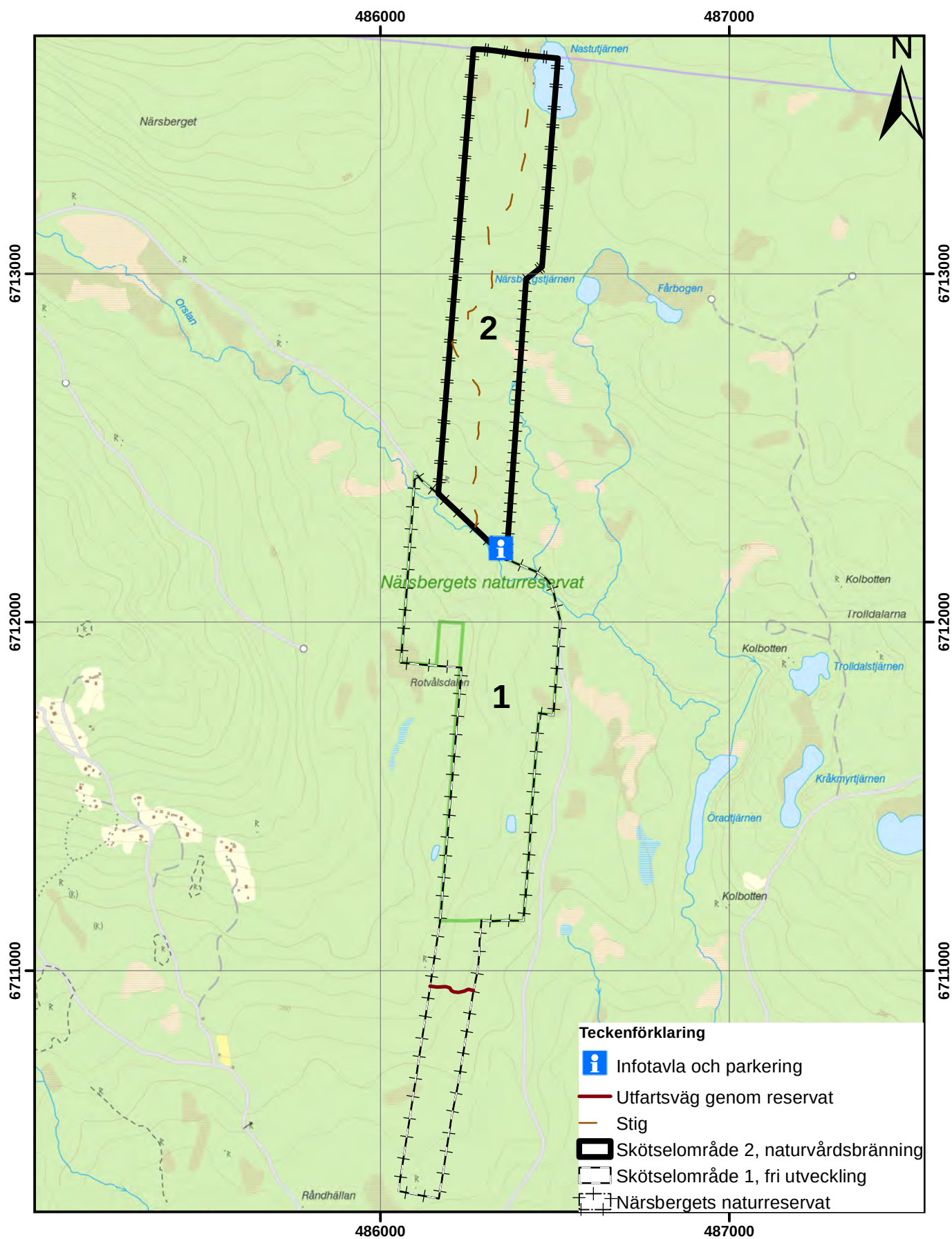
Förvaltaren ansvarar för att följa upp genomförda skötselåtgärder.

Skötselplanen gäller tills vidare och revideras då uppföljningen indikerar att behov finns, eller om skötselplanen i övrigt är inaktuell.

Sammanfattning och prioritering av planerade skötselåtgärder

Åtgärd	Prioritet	Mål med åtgärden	När	Var	Frekvens
Uppmärkning av reservatsgräns	1	Synliggöra reservatsgräns	Inom 1 år	Se karta	Engångsbehov, underhåll vid behov
Underhåll av rastbänk, informationsskyltar, webbplats och stig	1	Ökad tillgänglighet	Inom 20 år	Se karta	Underhåll vid behov
Naturvårdsbränning	2	Bibehålla tallens utbredning och främja brandberoende naturvärden	Inom 20 år	Område 2, där det är möjligt/lämpligt	Återkommande

Bilagor: Bilaga 1, Skötselplankarta

Skala 1:15 000

